

**СПРАВА «БЕКЕТОВ ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF BEKETOV v. UKRAINE)
(Заява № 44436/09)**

Стислий виклад рішення від 19 лютого 2019 року

У період з 10 до 16 лютого 2008 року під час перебування у Шевченківському районному відділі міліції у місті Києві (далі — Шевченківський відділ міліції) заявник зазнав жорстокого поводження працівників міліції. Оскільки раніше заявник був прооперований у зв'язку з пупковою грижею, після побиття він страждав від постійного болю у животі. Заявник та його захисник неодноразово зверталися до Шевченківської прокуратури м. Києва та Генеральної прокуратури України зі скаргами на жорстоке поводження працівників Шевченківського відділу міліції. Незважаючи на те, що Шевченківський районний суд м. Києва неодноразово повертав справу на додаткову перевірку, кожного разу прокуратура за результатами додаткової перевірки відмовляла у порушенні кримінальної справи щодо працівника Шевченківського відділу міліції у зв'язку з відсутністю ознак складу злочину.

Згодом заявника перевели до Київського ізолятора тимчасово тримання, лікарі якого встановили, що у нього був крововилив під правим оком. Пізніше його помістили до Київського слідчого ізолятора (далі — СІЗО). Упродовж тримання під вартою у СІЗО заявник систематично скаржився на погіршення стану здоров'я та неналежні побутові умови тримання під вартою. Також у дні судових засідань його не забезпечували їжею та водою.

До Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) заявник скаржився за статтею 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) на жорстоке поводження працівників міліції та непроведення державними органами розслідування за скаргою на таке поводження; відсутність доступу до належної медичної допомоги та неналежні побутові умови тримання під вартою у СІЗО, а також ненадання їжі та води у дні судових засі-

дань. Крім того, заявник скаржився за статтею 13 Конвенції на відсутність ефективного національного засобу юридичного захисту у зв'язку зі скаргами за статтею 3 Конвенції.

Європейський суд, розглянувши скарги заявника дійшов висновку, що тілесні ушкодження у заявника з'явилися під час перебування під контролем працівників Шевченківського відділу міліції. Європейський суд зазначив, що слідчий вісім разів відмовляв у порушенні кримінальної справи за скаргами заявника на жорстоке поводження, а перший допит заявника слідчим відбувся більше ніж через два роки після подання ним скарги на жорстоке поводження, а розслідування не було направлено на встановлення тілесних ушкоджень. Посилаючись на свою попередню практику у справах щодо України, Європейський суд вказав, що підхід державних органів до розслідування скарг заявника був переважно спрямований на виправдання підозрюваних у жорстокому поводженні працівників міліції, а не встановлення фактичних обставин. Обґрунтованого пояснення тривалості провадження, яка становила п'ять років та одинадцять місяців, не було. У зв'язку з цим Європейський суд констатував порушення матеріального та процесуального аспектів статті 3 Конвенції.

Розглянувши скарги заявника на відсутність доступу до належної медичної допомоги, Європейський суд констатував порушення статті 3 Конвенції та дійшов висновку, що надана заявнику медична допомога була неналежною і не супроводжувалася комплексною терапевтичною стратегією. У зв'язку з цим заявник зазнав труднощів, які перевищують невідворотний рівень страждання, а його гідність була принижена.

Європейський суд констатував також порушення статті 3 Конвенції у зв'язку з неналежними побутовими умовами тримання заявника під вартою у СІЗО, оскільки заявник тримався у камерах, в яких на одного ув'язненого припадало приблизно 2,5 кв. м та 2,8 кв. м площі.

У зв'язку зі скаргами заявника на ненадання йому їжі та води у дні судових засідань Європейський суд зазначив, що тримання осіб в умовах, які не передбачають задоволення їх базових потреб, є неприйнятним, та дійшов висновку про порушення статті 3 Конвенції.

Розглянувши скарги заявника за статтею 13 Конвенції, Європейський суд, на свою попередню практику у справах проти України, констатував порушення у зв'язку з відсутністю ефективного національного засобу юридичного захисту щодо скарг заявника на умови тримання під вартою, ненадання медичної допомоги та незабезпечення їжею та водою у дні судових засідань.

Крім того, заявник скаржився за підпунктом «с» пункту 1 та пунктом 3 статті 5 Конвенції, що тримання його під вартою було незаконним, а суди, які переглядали застосування до нього цього запобіжного заходу, не розглянули деякі з його аргументів. Заявник також посилався на статтю 14 Конвенції без обґрунтувань. Насамкінець, він скаржився на невиконання Україною рішення Європейського суду про вжиття тимчасових заходів від 30 жовтня 2009 року за Правилком 39 Регламенту Суду. Розглянувши доводи заявника, Європейський суд дійшов висновку про відсутність ознак порушення Конвенції та відхилив цю частину заяви відповідно до підпункту «а» пункту 3 та пункту 4 статті 35 Конвенції як явно необґрунтовану.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. *Оголошує* прийнятними скарги заявника за статтею 3 Конвенції;

2. *Оголошує* прийнятними скарги заявника за статтею 13 Конвенції щодо відсутності ефективного національного засобу юридичного захисту у зв'язку з його скаргами за статтею 3 Конвенції;

3. *Оголошує* решту скарг у заяві неприйнятними;

4. *Постановляє*, що було порушено статтю 3 Конвенції у зв'язку з поведінням працівників міліції, якого зазнав заявник;

5. *Постановляє*, що було порушено статтю 3 Конвенції у зв'язку з непроведенням державними органами ефективного розслідування за скаргою заявника на жорстоке поводження працівників міліції;

6. *Постановляє*, що було порушено статтю 3 Конвенції у зв'язку з відсутністю у заявника доступу до належної медичної допомоги під час тримання під вартою у Київському слідчому ізоляторі;

7. *Постановляє*, що було порушено статтю 3 Конвенції у зв'язку з побутовими умовами тримання заявника під вартою у Київському слідчому ізоляторі;

8. *Постановляє*, що було порушено статтю 3 Конвенції у зв'язку з ненаданням їжі та води заявнику у дні судових засідань;

9. *Постановляє*, що було порушено статтю 13 Конвенції у зв'язку з відсутністю у національному законодавстві ефективного засобу юридичного захисту щодо скарг заявника на умови тримання його під вартою у Київському слідчому ізоляторі, відсутністю належної медичної допомоги у Київському слідчому ізоляторі та ненадання їжі та води у дні судових засідань;

10. *Постановляє*, що немає необхідності розглядати, чи було порушено статтю 13 Конвенції у зв'язку з відсутністю у національному законодавстві ефективного засобу юридичного захисту щодо скарги заявника на неефективність розслідування жорстокого з ним поводження працівників міліції;

11. *Постановляє*, що:

(а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику 11 700 (одинадцять тисяч сімсот) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись, в якості відшкодування моральної шкоди; ця сума має бути конвертована в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;

(б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

12. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.»